

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Oj pridi pómlad!

Oj pridi pómlad pisana,
Od Božje roke risana;
Obilno čaka te željá,
Ti radost našega srcá!

Ljubezni Božje slika ti,
Iz zimskih spon rešilka ti:
Oj, pridi venčana nazaj,
Popélji nas v prvotni raj.

Otrok se tebe veseli
In cvetek tvojih si želi,
Želita te mladenič, mož,
Želi mladenka tvojih rož.

Da, da, o miljena pomlad!
Sladák spominj mladostnih nad —
I moje spolni mi želje,
Iskreno prosi te srce.

O pridi pomlad! čas milin,
Ti kliče v postelji trpin,
Tvoj rahli dih, tvoj dični cvet
Me zveseli in zleči spet. —

Oj prosim te za verni rod,
Slovenski rod obvárui škod;
Uteši bratovski razpor,
Ljubezni pomlad pridi skor!

I starček truden, sivolas
Želi ugledati tvoj kras,
Nevesto zrl bi te novó
Še enkrat rad; pač za slovo.

Naj tvoje solnce pregorko
V ljubavi greje nas sladko:
Naj v miru med seboj živi
Moj rod in Stvarnika slavi.

Radoslav Silvester.

IV. nedelja po veliki noči.

In nobeden izmed vas me ne
vpraša: Kam greš?
(Ivan 16.)

„Grem“, pravi Jezus svojim učencem, „do tega grem, ki me je poslal in nobeden izmed vas me ne vpraša: Kam greš? Temuč ker sem vam to govoril, napolnila je žalost vaše srce.“ (Ivan 16.) — Ko bi bili učenci vprašali Gospoda, zakaj da gre od njih, izvedeli bi bili in bi bili vtolaženi. Toda ne vprašajo po vzroku, zakaj da gre; le žalost jih tare zato, ker gre. Torej ob tužni jim besedi „grem“ pozabijo veselega Gospodnjega pristavka: „Grem do tega, ki me je poslal.“

Kakor so apostoli žalostni, ko odhaja Gospod, tako, dragi, marsikoga žalostnega dela misel, da bo tudi on moral iti s tega sveta in tem žalostnejši postane, čim bolj ljubi svet in njegove sanjarije. Gospod očita svojim učencem, da ga nobeden njih ne vpraša: „Kam greš?“ — A glejte, dragi, kako opravičeno bi se to isto očitalo tudi nam, ko bi dan za dnem in sicer prav pogostokrat ne vprašal vsak izmed nas samega sebe govoreč: „Kam greš?“

Zato hočemo to vprašanje „Kam greš?“ velikrat v življenji sami sebi zastavljati. Da se pa bolje privadimo pomenu tega klica „Kam greš?“ — poprašajmo se danes prvič: „Kam greš tukaj na svetu?“ in drugič: „Kam greš po smrti?“

Odgovori na ti vprašanji naj bodo krepka bodrila našemu čednostnemu življenju.

*

Prvič: Kam greš tukaj na svetu?

Slovečega skladalca grških basni, sužnja Ezopa, pošlje nekokrat njegov gospodar Ksant v toplice pogledat, če je tam še kaj prostora. Na poti sreča Ezopa mestni pretor ter ga — da bi se pošalil nekoliko z njim — vpraša: „Kam greš?“ Ezop odgovori: „Ne vem vam tega povedati.“ Pretor misleč, da se laže sužnjik Ezop ali pa, da je celo premalo spoštljiv do njega kakor mestnega poglavarja, ukaže svojim slugam, da zvežejo sužnja Ezopa in ga odpeljejo v zapor.

Ezop molče vse to pretrpi. — Toda, ko ga vklenjenega vedejo že nekoliko časa, obrne se proti pretorju rekoč: „Res ti nisem vedel povedati, kam grem; ker pač nisem mogel uganiti, da tebe srečam na poti in da me daš popeljati celo v zapor. Zato, pretor, ti nisem mogel razodeti: kam da grem.“

S to isto besedo „Ne vem“ vsak izmed vas, dragi, lahko odgovori, če ga kdo vpraša: „Kam greš?“ — Vsak nas namreč neprenehoma hodi naprej; ustaviti se temu „naprej“ ne moremo nikdar. Naprej nas žene sam čas brez miru. A ne le čas nas žene, sami hitimo brez postanka naprej. — Če te torej kdo vpraša „Kam greš?“ odgovoriš mu vselej pravilno, če praviš: To vem, da grem naprej; toda tega ne vem, kam da pridem in tudi tega naznaniti ne vem, kar bi me ustavljati vtegnilo na tem mojem potovanju; saj že star pregovor veli: „Človek obrača, Bog obrne.“

Balaama, proroka, ustavi angelj z ostrim mečem, ko gre do moabskega kralja Izraelcev proklinjat ter mu pravi: „Prišel sem, da se ti zoper postavim; zakaj tvoja pot je krivična in meni nasprotna.“ (Num. 22. 32.)

Tako, kakor Balaam tudi ti, dragi, pozabiš časih na svoji poti Boga; zato se ti zdi, da Bog tudi tebe pozabi. Tem načinom prideš na napačni tir. — In glej, kakor dobri Balaamov angelj, ustavijo tudi tebe na tej népravi stezi tvoji stariši, tvoji predniki, ustavi te tvoja vest ter ti pravi: Kam greš — tvoja pot je narobe? — Dragi moj! Le vselej poslušaj ta glas svojih starišev, svojega izpovednika, svojih učnikov, svojih ti dobrotnikov; svoje vesti — in hodil boš dokler živiš, po pravi poti; vedel boš, kam hočeš priti in z božjo pomočjo tudi prideš tje, kamor priti želiš. — Hodi, če si še mlad ali še mlada, koj sedaj po tej varni stezi in zagotavljam te: marsikedaj se v starosti, če ti jo Bog dá doživeti — zveseliš svojih mladih let, koje bi sicer moral objokovati.

Drugič: Kam greš po smrti?

Naš Gospod in Izveličar odgovarja na to vprašanje v današnjem sv. evangelju rekoč: „Grem do tega, ki me je poslal.“

Živel je svoje dni bogat žlahtnik. Bivanje na svetu mu je bilo prav povšečno, zato se je bal smrti. Ime mu je bilo Gerard iz mesta Kempen. Da bi mu bilo še bolj vse šlo po godu, sezida novo prav prostorno hišo in sobe okinča, kolikor je bilo le mogoče lepo. Ko dokonča delo, povabi vso sosednjo gospodo na slavnostni obed. Preden vstanejo od kosila, povpraša Gerard še svojih povabljenecv tako-le: Kaj menite, prijatelji, ali nisem izmed najsrečnejih na zemlji? Vsi gostje se odzovejo z glasno besedo: Da, najsrečnej! — A eden posameznik, ta se pa vendar le ne zglesi. In vi molčite? ga zapraša Gerard. Da, gospod sosed, molčim; a sedaj naj govorim. Vaša hiša je zares prekrasno zgrajena in je veličastvena nad mero; toda, če hočete, da bo popolnoma, zazidati morate v njej majhena vratica. — Ktera vrata naj zazidam? hitro Gerard popraša. Tista vratica, odgovarja povabljenec, skozi katera vas kmalu poneso na pokopališče. Dokler ta vratica niso zazidana, lepa hiša ni popolnoma vaša, nego pustiti jo bote morali družemu za seboj. — Gerarda te besede tako pretresejo in misel, da je le popotnik na zemlji, ga prevzame tako, da se ni dal mrtvega nesti skozi ta vrata, nego je po navadi tistega vernega časa raje sam šel skozi nezazidana vratica v neki samostan. Tu v samostanu je plemenitnik odklonil vsako čast in drugim stregel kakor samostanski brat.

Prav tako, kakor se je žlahtnik Gerard le potnika čutil na zemlji, zapišemo vsacemu, ki v Gospodu zaspi, lahko za nadgrobno besede, koje si je vklesati dal na smrtni spomenik nadškof Albert Mogunški. Besede so: „Le prenočeval sem tū na zemlji in vi vsi, ki to berete, pridete za menoj.“

* *

Dragi! Sedaj torej umevate, da človek — naj bo star ali mlad — prav za prav le prenočuje na zemlji. Ne vdomači se pod božjim solncem tu nikdo; vsak je le popotnik. — Zato se kaj resno glasi danes vprašanje do vsacega vas: Mladi ali stari popotnik skozi življenje — popotnica! Kam

pojdeš po smrti? Tvoj odgovor na to vprašanje naj bo: V večnost. — V kakošno večnost? Odgovor: Ali v vedno družbo z Bogom; ali pa, česar Bog milostno zabrani — v ločenje od Boga za vselej.

Dragi! Pomen vprašanj — prvič: „Kam greš tukaj na svetu?“ in drugič: „Kam greš po smrti?“ si hočemo vtisniti v spominj in moliti hočemo, kakor danes moli sv. cerkev: „Dodeli nam, o Gospod, naj umevamo vse, kar zapoveduješ in željno pričakujemo, česar si obljubil: da ob nečimurnostih tega sveta naša srca tje pohrepene, kjer biva večno veselje.“ Amen.

Dva govora svetega Ivana Zlatoustega.

II.

Ubožcem ne dajati, je rop; in tudi najmanjšemu, celo grešniku naj se daje.

Tudi to je rop, revežem ne deliti od svojega premoženja. Morebiti se čudite tem besedam. Toda ne dvomite, kajti vse, kar imamo, ni naša lastnina, temveč gre gospodu Bogu, na kateri koli način smo je že prejeli. Ako torej s tem podpiramo siromake, prejmemo zato velik blagoslov. Zato ti je Bog podelil večje posestvo, ne da bi je zapravil za nečistost, pijančevanje, požrešnost, za dragoceno obleko in za drugo mehkužnost, nego zato, da deliš revežem. Kakor se kaznuje in zavrže oskrbnik kraljevega denarja, ako ne daje tistim, kateri so mu v skrb izročeni, in če celo nekaj potrosi za svoje lastno razkošje; tako je tudi bogatin le oskrbnik revežem namenjenega zaklada, katerega naj bi delil med svoje potrebne sohlapce. Ako tedaj več porabi za-se, nego je treba, moral bo na onej strani groba dati najstroži račun. Kajti bogastva niso njegova, temveč njegovih sohlapcev. Zatorej varujmo to imovino, kakor tujo, da prav s tem postane naša! Kako pa jo moremo varovati kakor tuje blago? Ako je ne zapravljamo za nepotrebne reči, in je ne rabimo samo za-se, nego jo razdeljujemo tudi rokam si-

romakov. Če si premožen, a razdaješ več kakor je potreba, dati moraš račun o zakladih, ki so ti bili izročeni. Jednako se godi tudi v knežjih palačah. Mnogi izmed teh so izročili svoje zakladnice in dohodke posebnim uradnikom in oskrbnikom. A kakor ti sebi izročeno blago čuvajo in ne zlorabljajo, temveč je tistim dele, katerim dajati ukazuje gospod, in ob času, ob katerem veleva gospod; tako delaj tudi ti. Kajti več si prejel od drugih, ne zato, da rabiš imetje le za-se, nego zato, da je oskrbuješ tudi drugim v prid.

Ako smo torej videli, da tisti revežem ropa, kdor jim ne daje, in jim to pridržuje, kar jim je odločil Bog, premišljajmo sedaj, da nikogar ne smemo izključevati od svoje dobrotelčnosti. Zakaj menite, da je Lazar, kakor sv. pismo pravi, sedel uprav v Abrahamovem in ne v naročju kakega drugega pravičnega? Zato, ker je bil Abraham tako gostoljuben, da je celo tujce povabil in peljal v svojo hišo. Bogati zapravljevec je hodil sleherni dan memo ubogega Lazarja in se ni zmenil zanj. Ne tako očak, nego storil je uprav nasprotno. Sedel je pred vrati in je takorekoč vjel vse memogredoče. Kakor ribič, kateri je vrgel mrežo v morje, redno le ribe, včasih pa tudi zlato in bisere privleče ven, tako i Abraham. Ljudi je hotel loviti, in vjel je nekikrat tudi angelje, in sicer ne da bi jih bil poznal. Tudi Pavel govori o tem poln občudovanja, in daje opominj: „Ne zamujajte biti gostoljubni, kajti tako so nekateri, ne da bi bili vedeli, prenočili angelje.“ (Heb. 13. 2.) Prav lepo pravi: „Ne da bi bili vedeli“; kajti naj bi bil Abraham angelje poznal, in jih zato vsprejel s tako radovoljnostjo, storil bi ne nil nič velikega. Ako torej odličnega in veljalnega gospoda prijazno vsprejmeš, storil nisi nič posebnega, kajti gotova veljava prisili često tudi negostoljubnega človeka, da je vljuden in radodaren. Nekaj zelo velikega pa je, ako male, neveljalne in neznatne ljudi vsprejemamo z mnogo dobrohotnostjo. Zategadel je Krist o tistih, ki tako delajo, povhvalno tako-le govoril: „Kar najmanjšemu izmed teh storite, storili ste meni.“ (Mat. 25. 40.) In zopet: „Ni volja vašega

očeta, da se kdo teh malih izgubi.“ (Mat. 18. 14.) In: „Kdor katerega teh malih pohujša, boljše bi mu bilo, da bi se mu obesil mlinsk kamen na vrat in bi se potopil v morje.“ (Mat. 18. 6.) In povsod govori Krist mnogo o malih in najmanjših. Zlagajoče se s tem Abraham ni vprašal memogredočih, kdo da so in od kodi, kakor smo zdaj navajeni večkrat delati; temveč poskrbel je kar za vse memogredoče. Kdor namreč hoče storiti delo človekoljubnosti, ne sme od reveža tirjati računa o vsem življenju, temveč mora njega ubožnosti pemoči in zadovoljiti njega potrebnosti. Ubožec ima le jedno priprošnico, in ta je prav njegova ubožnost in potrebnost; in zato ne poprašuj pri njem nič drugega. In naj bi bil tudi velik grešnik, a bi trpel nedostatek najpotrebnejše hrane, vender hočemo utešiti njegovo lakoto. Tako nam je tudi Krist velel se vesti, ako pravi: „Bodite podobni svojemu Očetu v nebesih, kateri pusti vzhajati solnce nad hudobne in dobre, in pusti dežiti na pravične in krivične.“ (Mat. 5. 45.) Usmiljeni človek je pristanišče bedo trpečim. Pristanišče pa vzprejema vse, katerim se je ladija razbila, brez razločka in jih reši iz nevarnosti. Naj bodo pravični ali krivični ali karkoli, da so le v nevarnosti, vzprejme jih v svoj rešilni zaliv. Ako torej tudi ti vidiš na zemlji človeka, ki je prišel v ladijelom revščine (kateremu se je razsula ladija blagostanja), ne kliči ga pred sodno mizo in ne tirjaj računa od njega, temveč otmi ga iz nesreče. Zakaj si hočeš nakopavati nepotrebnih opravil? Saj je Bog prevzel namesto tebe to skrb in tebi nepotrebnih trud. Kako obširno bi popraševali mnogi ljudje in kako trdi bi bili, da nam je zapovedal Bog, natanko preiskavati slehernega siromaka življenje; poprej uatanko poizvedovati o zgodovini njegove nesreče in o vseh njegovih dejanjih, in še le potem usmiljenim biti do njega? Takih težavnosti pa smo vsi rešeni. Zakaj se potem hočeš truditi po nepotrebnem? Nekaj drugega je sodnik, nekaj drugega usmiljen človek. Beseda usmiljenost ima pa že ta učinek, da smo tudi do takih dobroti, ki sami ob sebi tega niso vredni. Tega nas opominja tudi Pavel, ako pravi:

„Vsem dobrote skazujmo, zlasti pa svojim sovnikom.“

Velike važnosti je tudi sledeča okolnost: Ako nevrednost ubožcev tako natančno in skrbno preiskavamo, približali se nam celo vredni ne bodo prav radi. Ako pa dajemo tudi nevrednim, sprejemali bodo od nas tem gotoveje vredni, in med njimi nekateri tako zelo vredni, da njihova zasluga drži ravnotežje nevrednosti drugih. Tako je bilo tudi pri vzveličanem Abrahamu. Z nikakimi bojazljivimi preiskavami o revežih se ni bavil, in je zato nekedaj angelje vzprejel pod streho. Njega hočemo posnemati in potomca njegovega Hioba. Tudi ta se je izkušal s pradedom svojim v velikodušju in dobroti, in dejal je zategadelj: „Duri moje naj bodo vsakemu prihajajočemu odprte.“ (Job. 31. 32.) Torej ne jednemu odprte, drugemu zaprte, temveč odprte so bile vsakemu brez razločka.

Jednako se hočemo tudi mi vesti. Prosim vas, prijatelji, reveža ne izpraševati več, kakor kar je povsem potrebno. Kajti, da je kdo miloščine potreben, ni treba drugega nego to, da je ubožen. Ako je pomoči iščoči reven, poizvedovati nam ni treba ničesar drugega. Saj dajemo miloščino revščini človekovi, ne njegovej npravnosti, ne usmiljujemo se ga zaradi prednosti njegovih, temveč zaradi nesreče, da tudi mi prejmemo enkrat pri Bogu mnogo usmiljenja, dasi smo nevredni, vdeležiti se njegove milosti. Ako pa vrednost svojih sohlapcev tako ostro preiskujemo in izkušamo, potem Bog tudi jednako naredi, — in potem gorje nam! „kajti kakor sodite, tako boste sojeni.“ (Mat. 7. 2.)*

Poslovenil Filaret.

* Iz II. govora de Lazaro. Opp. ed. Montf. T. I. p: 732—735.

Božja „porodnica“ — Bogorodica.

„Prosi za nas, sv. božja porodnica!“ ponavljamo večkrat v lavretanskih litanijah.

Ali ni beseda „porodnica“ nekam vsakdanja, nedostojna bogoslužne rabe? Vsaj mene zaboli, kadarkoli mi jo je izreči v molitvah, čutě, kako je surova, da ne rečem, poulična.

Kako izraža latinsko „Dei genetrix“ ali grško „θεοτοκος“ staroslovenski misale, potrjen od Leona XIII.? „Bogorodice, hodatajstvuj za nas!“ in „Sveta Bogorodice, moli za nas!“ stoji v tej veleknjigi. Krasni staroslovenski izraz „Bogorodica“ nam kratko in točno podaja isto, kar izražata latinska in grška beseda. Ta dična staroslovenka se je ohranila malodane vsem Slovanom. Bogorodico imajo v čisljli sosedje Hrvatje. Bogorodici se klanjajo naši mogočni bratje Rusi. Čehi kličejo nebeško Mater s sladko besedo: Bohorodička. In Poljaki — oni so slavnoznani čestilci Bogarodzice. Prav s to prekrasno besedo se pričjenja njihova staropoljska:

Bogarodzica, dziewica,
Bogiem sławiona, Marya
Twego Syna Gospodyna
Matko zwolena, Marya!
Zyszc nam, spuść nam
Kyrie eleison.

Ali bi se ne mogla vrniti Bogorodica i v našo obredno knjigo? Saj je tako lepa in Slovencem — znana. Pleteršnikov slovar jo navaja med domačinkami in pred njim že Janežič-Bartlov. Cigale ima: Bogorodnica. S prelepo besedo „Bogorodica“ časte Marijo naši rojaki Kajkavci na Hrvaškem že izza dobe slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Rabi se tam pa tam v slovanskih knjigah in časnikih. Naj se ji odpre pot tudi na prižnico in pred oltar! Slovenci smo itak svoje molitve prikrojili skoro docela po nemškem kopitu (primeri: Češčena Marija — namesto: Zdrava, Marija!); ostavimo vsaj nedostojno, po nemški „Gottesgebälerin“ povzeto „porodnico“ in kličimo rajši:

Prosi za nas, sveta **Bogorodica!**

Glagoljaš.

Zatrte nekdanje cerkve in kapele ljubljanske.

(Dalje.)

Prvotni frančiškanski samostan ob cerkvi Matere Božje v nebo vzete je bil dokaj manjši in nepravilnejši nego poznejša obširna zgradba, kateri je l. 1672. položil temelj frančiškanski predstojnik, ljubljanski rojak o. Anton Lazari in jo, pozneje redovni provincijal, s podporo cesarja Leopolda dovršil l. 1688. Za eno nadstropje je povišal samostan provincijal o. Žiga Skerpin, bogoslovec cesarja Karla VI. Tedaj je dobil obliko, kakršno je po večjem ohranil do porušjenja, ki ga je samostanskega, bolniškega in šolskega dosluženca zadelo minulo zimo.

Frančiškanski samostan je bil že v najstarejši dobi utrjen. Bil je sam zase majhna trdnjavnica stoječa zunaj mestnega ozidja. V ta dobro zavarovani obod je prišel šele v začetku 16. stoletja. Leta 1519. so zgradili okrogel stolp za samostanom ob vodi blizu sedanjega jubilejnega mostu. Od tega stolpa je segal novi mestni zid za samostanom na zapad ob Ljubljanci tja gori do Prul, na jug pa se je razprostiral ob sedanji Mahrovi hiši naravnost na Grad. Med sedanjim Mahrovim učiliščem in „Mestnim domom“ so se nahajala frančiškanska mestna vrata, dodelana l. 1533. Rekali so jim „klosterska“ vrata. Bila so podobna trdnjavi, dve nadstropji visoka z majhnimi okni, med katerimi je vihtel v prvem nadstropju železen vitez kopje. Med okroglim stolpom ob Ljubljanci in med „klosterskimi“ vratni so tičali v ozidju mestni topovi, naperjeni s svojimi žreli proti vzhodu, odkoder je tolikrat prihajal Turčin.

Ob južni strani samostana in cerkve se je razprostiralo majhno pokopališče, ograjeno z nizkim zidom segajočim do ceste tekoče ob Vodnikovem trgu. Frančiškansko pokopališče je bilo izmed prvotnih ljubljanskih grobišč. Bilo je namenjeno samim katoličanom, ali v luteranski dobi so vtihtapili tja in celo v cerkev, seveda proti volji samostancev, marsikaterega luteranca.

Redovnike, plemenitnike in dobrotnike so pokopavali v cerkvi. Knezi in grofi Turjaški so imeli svojo rakev v kapelici sv. Antona; vanjo so položili l. 1673. deželnega glavarja Volka Engelberta Turjaškega; l. 1677 njegovega brata Ivana Vajkarda Turjaškega, višjega dvornika dveh cesarjev, umrlega v Žužemberku; l. 1706. kneza Ferdinanda Turjaškega, vojvoda münsterberskega in frankensteinskega. Turjačani so omislili svojim rajnim krasne nagrobne spomenike, ki so zaljšali omenjeno kapelico. Izmed v cerkvi Matere božje v nebo vzete pokopanih frančiškanov je bil pač najslavnejši že omenjeni Ljubljančan o. Anton Lazari, rojen l. 1642., lektor bogoslovja, bivši generalni definitor, provincijal, škofov konzistorijski svetnik, bogoslovec cesarja Leopolda I., zaradi premnogih zaslug imenovan: oče vsega reda. Za njegovega provincijalata se je preustrojila kranjsko-hrvaška pokrajina l. 1668. Frančiškani observanti so namreč postali reformati. Lazari je umrl v sluhu svetosti dne 24. velikega srpana 1705. Pokopali so ga v kapeli sv. križa.

Ob pokopališkem zidu se je nahajal hodnik, kjer so napravili oo. frančiškani l. 1728. prvi križev pot v Ljubljani. Posebne zasluge zato si je pridobil tedanji provincijal o. Jakob Hofsteter. Kakor znano, moral je poprej vsakdo, ki se je hotel vdeležiti odpustkov križevega pota, sam obiskati sv. kraje, kjer je Izveličar padal pod križevim bremenom in naposled umrl na njem; a zaradi oddaljenosti sv. dežele in premnogih zaprek, ki so jih delali romarjem ondotni mohamedanci, bilo je romanje tjakaj zelo težavno, da, celo nemo-goče. Varuhi božjega oo. frančiškani so jeli pri svojih cerkvah izprva zunaj, potem znotraj postavljati križe in podobe predočujoče Krista gredočega na Kalvarijo in jih obiskovati. Papeži so odobrili to izveličalno pobožnost in jo oblagodarili z mnogimi odpustki; zlasti je to storil Inocencij XII. dne 24. grudnia 1692; toda odpustkov so mogli biti deležni le frančiškani. Papež Benedikt XIII. je nato 3. sušca 1726 ukrenil, da si lahko prisvajajo odpustke kri-

*) Pri višjih popravilih v licealnem poslopju, v katerem sta bili nahajani doslej oboje gimnaziji, se je vendar prvič zgradila nova celotna glavna hiša, - kjer se je bila nekdanj glasbena šola in pozneje pisarna ravnatelja I. mesta ljubljanske šole, - odkril del obokanih tal in s tem podprano. Prostor, kateri doslej ni bil uporabljen, je obkrožila 4 m visoka in izdelana visoka. V njem pa je bila polna razpisnih klet. Prostor dvorane je to nahajanje, kar je bilo potrebno, zadržati, saj se je našlo mnogo lobanj in kosti ter botri. ... Najdane kosti utegnejo biti stare okoli 200 let. Ostanke pokopanih grobov se bodo v nove grobove, vskopane blagoslovili, ter namda jeli prepoznati, ki so. Krištof, kjer bodo v sklopu nove grobnice pokopani (Zbir. Nov. 23/8/1895 št. 193)

Včeraj popoldne se je izpraznila najdena rakva. Našlo se je v njej 175 dobro ohranjenih lobanj in nekaj zdrobljenih. Poberano je bilo v rakvi okoli 200 m. l., naj njini babet se je dogajalo po hrbtih in ostankih oblaka, tudi nekaj čimel in odroč. Jedna bobla je bila dosti dobro ohranjena. V njej je počival hrbet 12 let star otrok, v njej se je našel tudi dobro ohranjen prilež. Sandale. Najdena bobla se je klopila v bobla in prenevala k. v. Kristofu, kjer se bode avrij blagolovila in podopala. ... nebelaj havi. samorčan ... Letnik I. (LVI.) V rakvi se ni našel noben D A N I C A napis, niti sploh kaj za zgovorno ali umotvorno razmišljanje. Stran 103. (Pos. N. 24. 95. 194)

ževega pota tudi drugi verniki premišljujejo od postaje do postaje Kristovo muko; odpustke utegnejo nakloniti tudi dušam v vicah. Pozneje so dobile dovoljenje dičiti se s križevimi poti tudi druge cerkve. Ljubljancanom se je kmalu priljubila nova pobožnost. Prav pridno so obiskovali frančiškanski hodnik ne le prostaki, nego tudi gospoda svetna in duhovska. Slovesno so molili sv. križev pot vsak petek zjutraj ob sedmih slovenski, nemški dopoldne ob desetih. Premišljevanja o Kristovem trpljenju je bral vsakikrat kak frančiškan.

Župnik Ivan Vrhovnik.

„Tega bedastega nauka se je poprijelo tudi mnogo naših sužnjev,“ oglasi se Valerijeva mati, ki je sedela s svojimi prijateljicami ob sredini mize.

„Saj je to vera za sužnje!“ pritegne zaničljivo Kvadrat. „Kakršen bog, taki njegovi pristaši.“

„Morda sodimo krivo“, reče Virginija, žena senatorja Avla Marcela.

„Oho! Ti braniš?“ pokara jo mož.

„Tega ne,“ odvrne Virginija. „Ali mogoče, da jih krivo sodimo. Čula sem, da so ti Kristovi verniki zelo pobožni in dobri ljudje in da potrpežljivo prenašajo vse težave.“

Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Ostojaki na Vrditkovem tugu. Včeraj so našli delavci pri kopanju na Vrditkovem tugu tri poleg tporanika na grob z drevesno obstojakom. Kostri so jako preperle. Kajbož dati raje ti grobovi in tporanika leba — mogoče so tudi sli - Iz nove domovine. (Julius 13.6.1925, 135) Tada je se vrnila kanehazija. Vredkom avg. 1928 po

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja

(Dalje.)

„Ti ne verjameš? Pa mi povej, si ga li videl kdaj v Jupitrovem templju, ali da bi bil žrtvoval hišnim Penatom?“

„Tega nisem ...“

„Glej, to ti je najgotovейše znamenje.“

„Na slabo stezo je krenil,“ vzklikne eden izmed gostov.

„Tudi na njegovo mater Lukrecijo leti sumnja, da je vdana krščanstvu.“

„Kaj pravi nato Marko Emilij? Mar on to dovoljuje?“ — srdi se Pavel Kvadrat.

„Ona dela, kar hoče, ko ni moža doma.“

„Jaz tudi tega ne verjamem,“ oporeka Valerij, tolikokrat sem bil v atriju, ali nikdar nisem našel, da ne bi gorel ogenj pred kipom hišnih bogov.“

„Potem mi je to uganka,“ reče Kvint Terencij.

„Morda pa samo ljudje tako govore. Marko Emilij je velik častilec naših bogov in bi gotovo ne dovolil, da bi žena in sin molila tistega Krista.“

„E, kdo ve“, menijo nekateri.

„Jaz sam pravim, da so to sumljivi ljudje. Če bi mogel, dal bi jih vse poloviti in pribiti na križ kakor njihovega boga, da bodo tudi oni bogovi!“ bobače že pijani Kvint kimajoč z debelo plešasto glavo; jezik se mu zapleta, da govori čedalje nerazumljiveje.

„Danica“ — rediviva. Veseli nas poročati, da ta mila zvezda na cerkvenem polju slovenskem, ki je celih 55 let budila Slovence do bogoljubnega življenja ni za vselej zašla, nego zopet redno vshaja in sveti našemu rodu na edino pravem potu proti nebeški domovini. Profesor Tomo Zupan je sedaj ne le njen vrednik, nego tudi lastnik. Želimo mu obilo vspeha na hvalevredni zadači in to tem bolj, ker se „Danica“ že od časa nepozabnega misijonarja Jerana izmed vseh slovenskih časopisov najbolj zanima za Slovence v Ameriki z radostjo zaznamujoč vsak naš napreden korak. Priporočamo jo toplo svojim ameriškim rojakom. Izhaja po enkrat na teden in stane 2 dolarja na leto. Naslovite: „Danica“, Ljubljana, Krain, Austria. — To so besede „Ameriškega Slovenca“ izza 20. marcija t. l. št. 14. Ne moremo dosti priznanja izreči ameriškimi prijateljem, ki se nas spominjajo tako v živo. Mi pojdemo zapričeto pot za njihov vsestranski blagor doslednje naprej in to toliko določneje, kolikor več nam jih tam biva od dne do dne. Tudi v uprav sedaj izšlem ljubljanskem škotijskem organu št. III. izza 3. aprila t. l. beremo, kako se je jel brigati premil. ljubljanski knežsko celo po samosvojem tu priobčenem spisu „Za izseljence v Ameriko“ tje odhajajočim in tudi tam bivajočim v hasen. — Iz vsega tega torej, vrli rojaki, izprevidate, da ste nam tam za morjem dragi kakor puncica v lastnem očesu. — Če ljubi nam tovariš „Ameriškanski Slovenec“ bodri tamošnje brate in sestre na „Daničino“ naročbo, hvaležni smo mu sosebno še v smislu svojih „Oznanih“: „Danica“ t. l. list 2., 3. in 7.; str. 24 in 56. — Tam je jasno brati, kako veliko nam je ob „Danici“ za cerkev in dom in kako malo za lastno osebo.

dobropali; do temofa; blor terat; mal, ki to; stala med; mahro; hio i; hestim; vorom; Tan gie; kolaj; tam; raj; (pos; ing; hai; baviš; 17.11.28)

Ljubljanska škofijska kronika.

Sv. birma in kanonična vizitacija v letu 1903. Vsporedu, objavljenemu v št. 7 „Danice“ str. 55 in 56 se pripominja, da se je sv. birma v Javoru pod Ljubljano, ki je bila določena na 17. dan meseca maja, preložila na prihodnje leto. — Na Dobrovi pri Ljubljani ne bo sv. birme, kakor je bilo določeno, dué 12. julija, nego dné 20. maja. — Poleg tega bo sv. birma in kanonična vizitacija v naslednjih župnijah dekanije leskovške: v četrtek 9. julija v Šent-Jernej, v soboto 11. julija na Raki, v nedeljo 12. julija v Leskovcu.

Podeljene so bile župnije: Zgornji Tuhinj č. g. Ivanu Štrukelj, kapelanu in benedicijatu v Šmartnem pri Litiji; Reka (Rieg) pri Kočevju v. č. gosp. Juriju Jaklič, župniku v Gotenich; Trata v. č. g. Ivanu Čebašek, župniku v Črnem vrhu nad Polhovim gradcem; Studeno č. g. Dominiku Janež, župnemu upravitelju ondi; Krško č. g. Ivanu Nep. Renier, župnemu upravitelju ondi; Reteče v. č. gosp. Jakobu Kalan, župniku v Borovcu (Morobiz).

Kanonično vmeščeni so bili vč. gg.: Dominik Janež na župnijo Studeno dné 11. marca 1903; Avgustin Šinkovec na župnijo Škofjo Loko dné 12. marca 1903; Ivan Štrukelj na župnijo Zgornji Tuhinj dné 12. marca 1903; Ivan Nep. Renier na župnijo Krško dné 3. aprilja 1903.

Premeščeni so bili vč. in č. gg.: Ivan Zabukovec, župnik v Zgornjem Tuhinju, kakor župni upravitelj na Jesenice; Valent Sitar, kapelan v Šent-Janžu, v Smarije; Josip Podlipnik z Dol pri Litiji v Šent-Janž; Josip Potokar iz Kranja kakor I. kapelan in benedicijat v Šmartno pri Litiji; Vojteh Hybašek iz Smlednika v Kranj; Karol Čuk iz Fare pri Kostelu v Smlednik; subsidijar in novomašnik Karol Gross v Kočevju je bil nameščen kakor kapelan in Koslerjev benedicijat ondi.

Stalni pokoj je dovoljen v. č. gospodoma Valentinu Aljančič, župniku na Dobravi pri Kropi in Ivanu Šafer, župniku v Dupljah ter č. g. Vincenciju Vidergar, benedicijatu ob sv. Trojici nad Moravčami.

Umrli so vč. in č. gg.: Josip Šlunder, vpo-kojeni vikar goriške nadškofije, dné 21. februarja 1903 v Ljubljani; Matej Sitar, župnik in dekan

v Šmariji, dné 3. marca 1903; Ivan Mavrič, upokojeni kurat v Ljubljani, dné 10. marca 1903; Avgust Turk, župnik v Ihanu, dné 14. marca 1903; Jernej Kosec, župnik v Škocijanu ob Turjaku, dné 28. marca 1903. — Priporočajo se v molitev č. gg. duhovnim sobratom in vsemu slovenskemu ljudstvu.

„Ljub. škof. list“; št. III. 3. aprilja 1903.

Premilost. gospoda knežskofo ljubljanskega dr. Anton Bonaventura Jegliča je obiskal 20. marcija polkovnik v. p. Henrik pl. Himmel, ki je bil vzgojitelj prerano umrlega nadvojvoda Ladislava. Prišel je, da bi tudi Slovence vnel za skupno romanje v Jeruzalem. Polkovnik pl. Himmel je vodil že večkrat romarje iz Tirolske in sosednjih dežel v sveto deželo. Sedaj upa, da pojdejo Slovenci v septembru l. 1904 obiskat te svete kraje. — 25. marcija Marijinega oznanenja dan, kojemu spominu je posvečena ta cerkev — je Premilostni pridigal pri oo. frančiškanih in imel potem slovesno sv. mašo. Isti dan zvečer se je vdeležil Leonove slavnosti, ki jo je priredila krščanska ženska zveza v „Katoliškem domu“. — Sredo 1. aprilja je maševal pri Karmeličankah na Selu, petek 3. aprilja pa pri sv. Florijanu v Ljubljani. Opoldne istega dne se je odpeljal na Dunaj, da je saboto izpregovoril v gospodski zbornici za naše krošnjarje. Nedeljo zjutraj se je vrnil z Dunaja. Popoldne je s pridigo in z litanijami sklenil duhovne vaje za moške v cerkvi Jezusovega srca. — Veliki teden se je vdeleževal bogoslužnosti v stolnici, vodil soboto velikonočno procesijo, nedeljo 12. aprilja pa pridigoval v stolnici, imel slovesno sveto mašo in podelil vernikom papežev blagoslov. Popoldne je vodil k uršulinski cerkvi zaobljubljeno potresno procesijo. — Ponedeljek 13. aprilja se je odpeljal v Križe pri Trzinu, kjer je vpeljal dekliško Marijino družbo.

Veliki četrtek 9. aprilja se je vršilo v stolnici umivanje nog dvanajsterim starčkom. Ti starčki so bili sledeči: Paternost Anton v 94. letu svoje starosti, Moravec Ivan iz Senožec v 91., Štefe Martin z Visokega v 90., Fajgel Matej iz Postojne v 89., Blažir Miha iz Stražišča pri Kranju v 84., Vovk Ivan iz Žužemberka v 83., Kelemina Matija iz Ormoža v 81., Urbinec Jurij iz Šmarija v 80., Mrzlikar Gregorij od Št. Jošta nad Polhovim Gradcem v 80., Primec Ivan iz Ljubljane v 79., Anžur Štefan iz Sostrega v 74. letu. — Skupna starost vseh starčkov znača 996, če se pa štejejo še meseci izvestno nad tisoč let.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.